

HANDIKAPP FÖRBUNDEN

Sundbyberg 2015-10-20

Vår referens: Stefan Eklund Åkerberg

Dnr.nr: U2015/03607/GV

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar: Förslag om utbildningsgaranti i gymnasieskolan

Handikappförbunden

Handikappförbunden är en samarbetsorganisation för 39 funktionshinderförbund som tillsammans representerar ca 400 000 människor. Vårt mål är ett samhälle för alla. Vårt intressepolitiska arbete grundar sig på mänskliga rättigheter.

Sammanfattning

I dag finns ett bristande skydd när det gäller rätten att fullfölja sin utbildning för elever vid fristående gymnasie- och gymnasiesärskolor. I promemorian läggs förslag som avser att stärka detta skydd.

Handikappförbunden tillstyrker promemorians förslag under punkterna **2.3 En förstärkt utbildningsgaranti** och **2.4 Precisering av nuvarande bestämmelse om rätt att fullfölja utbildning hos enskild huvudman**. Vi vill här dock särskilt anföra vikten av att den ventil för särskilda undantagsfall som föreslås i den förstärka utbildningsgarantin tillämpas restriktivt.

Vi vill också betona vikten av att alltid utgå ifrån ett grundläggande elevperspektiv både i frågan om den förstärkta utbildningsgarantin och när gäller förslaget om geografisk avgränsning vid preciseringen av den nuvarande bestämmelsen om rätten att fullfölja sin utbildning hos enskild huvudman.

För punkten **2.6 Finansiering genom avdrag från grundbeloppet** kan vi instämma i att det är rimligt att kommunerna kompenseras för sitt utökade åtagande men vi tar inte ställning till om den föreslagna modellen är rätt väg att gå. Om förslaget går igenom bör det däremot noga följas upp vilka eventuellt andra konsekvenser som en minskning av grundbidraget ger för de skolor som härigenom får ett minskat anslag.

I de frågor som specifikt rör gymnasiesärskolan vill vi fullt ut ställa oss bakom synpunkterna som inlämnats av Riksförbundet FUB – För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning.

Allmänna synpunkter

Handikappförbunden är positiva till det förslag som departementets arbetsgrupp redovisar. Förslaget att elever som går i en fristående gymnasie- och gymnasiesärskolor ska ha en rätt att fullfölja sin utbildning harmoniserar väl med den reglering som idag återfinns i Skollagens (2010:800) 16:37 första stycket. Det är viktigt att på detta sätt täppa till den lucka som funnits genom de ändringar i skollagen och i gymnasieförordningen som nu föreslås. Vi ser samtidigt en skärpt tillståndsprövning för fristående skolor som nödvändigt.

2.3 En förstärkt utbildningsgaranti

Handikappförbunden tycker att förslaget om en förstärkt utbildningsgaranti är bra. Det är rimligt att det finns någon form av ventil för särskilda undantagsfall även om vi är tveksamma till formuleringen av synnerliga ekonomiska och organisatoriska skäl. Vår erfarenhet är att huvudmän ofta undantar sig ansvar genom att hänvisa till dessa skäl. Många gånger på svaga grunder. Det är därför avgörande att undantagsregeln tolkas mycket restriktivt och

endast ska vara förbehållet situationer då uppfyllandet av garantin skulle medföra mycket omfattande konsekvenser.

När det gäller ventilen vill vi särskilt anföra vikten av att elevperspektivet förblir grundläggande även inom den föreslagna möjligheten till undantag. Risken finns att eleven erbjuds att fullfölja den utbildning som kommunen finner lämpligast utifrån sitt perspektiv, vilket inte behöver vara en motsättning till vad eleven önskar. Emellertid bör det tas i beaktande att det kan ligga i kommunens intresse att eleven går in på ett befintligt program som skulle kunna åsidosätts eleven önsknings och behov.

Handikappförbunden tillstyrker förslaget om en förstärkt utbildningsgaranti men vill betona vikten av att den föreslagna ventilen tillämpas restriktivt och att elevperspektivet förblir grundläggande.

2.4 Precisering av nuvarande bestämmelse om rätt att fullfölja utbildning hos enskild huvudman

Utredningen föreslår att om huvudmannen inte längre anordnar utbildning vid den skolenhet där eleven påbörjat den ska huvudmannen kunna fullfölja sin skyldighet att låta eleven fullfölja utbildningen genom att erbjuda eleven att göra det vid en annan av huvudmannens skolenheter. Denna möjlighet avgränsas dock strikt geografiskt med motiveringen att en fristående skolhuvudman kan ha sina skolenheter spridda över hela landet. Avgränsningen ska ses som ett skydd för eleven som inte ska tvingas till orimligt långa resor. Vi tycker att de föreslagna avgränsningarna är bra och stödjer dessa men vi vill samtidigt problematisera frågan en aning.

För elever med funktionsnedsättning kan valet av skola många gånger vara styrt av skolans inriktning i förhållande till den funktionsnedsättning som hen har och det stöd hen behöver för sin skolgång. Valet kan därför falla på en fristående skolhuvudmans skolor som erbjuder ett mer uttalat ger stöd för de behov som eleven har. Om skolan inte kan fullfölja sitt ansvar genom att verksamheten upphör kan det därför i det enskilda fallet vara befogat att eleven ges

möjlighet att fortsätta sin skolgång vid en annan av huvudmannens skolenheter trots att det ligger utanför den geografiska avgränsningen. Även här måste alltså elevperspektivet vara grundläggande.

Handikappförbunden tillstyrker promemorians förslag men vill även här starkt betona det grundläggande elevperspektivet som möjlig grund för undantag till den föreslagna geografiska avgränsningen.

2.6 Finansiering genom avdrag från grundbeloppet

Handikappförbunden kan instämma i att det är rimligt att kommunerna kompenseras för sitt utökade åtagande men vi tar inte ställning till om den föreslagna modellen är rätt väg att gå. Om förslaget går igenom bör det däremot noga följas upp vilka eventuellt andra konsekvenser som en minskning av grundbidraget ger för de skolor som härigenom får ett minskat anslag.

Med vänlig hälsning

Handikappförbunden

Stig Nyman

Ordförande